

Kalatalouden
innovaatiopäivät 2024
to 7.11.2024

Minna Mattila-Aalto
Tutkimus- ja
kehittämispäällikkö
TTS Työtehoseura
minna.mattila-aalto@tts.fi

PAIKALLISET KONFLIKTIT, PAIKALLISET RATKAISUT

Kaken toimenpide vesille pääsyn
konfliktiin

Vesille pääsyn ongelmia kaupallisessa kalastuksessa

- systeemin ristiriitaiset tavoitteet (esim. kotimaisen kalan edistäminen vs. kalastuksen rajoittaminen; suojeleminen [hylkeet, merimetsot, vaelluskalat, vesistöt]; vihreä siirtymä vs. taloudelliset resurssit)
- ”eurooppalainen” ja kotimainen päätöksenteko
- liikkuva maali (saalis liikkuu olosuhteiden mukaan)
- ristiriidat vesialueiden omistajien ja kalastajien välillä
- kilpailu vapaa-ajan/ harrastekalastuksen kanssa
- vesialueomistuksen hajanaisuus
- kalastuksen paikallinen hyväksyttävyys
- kalastuksen katkeamisen jälkeisen paluun vaikeus
- osapuolen sivuuttaminen esim. käyttö- ja hoitosuunnitelman laadinnassa...

Kuhmonen, Irene (2024) Kalatalous kestävyysmurroksessa, Rannikko- ja sisävesikalastuksen ongelmien diagnostiikkaa

Vesa, Risto (2024) Vesialueiden omistuksen kehittämishanke

Ripatti, Juha-Pekka (2024) Kaupallinen kalastus omalla vesialueella

Ongelma vai konflikti?

ONGELMA =
HAITTA TAI VAIKEUS, JOKA TULEE RATKAISTA

KONFLIKTI =
TUNNE, ASENNE, KÄYTTÄYTYMINEN, JOKA
ESTÄÄ KESTÄVÄN ONGELMANRATKAISUN

Konflikti ei ratkea väistämällä tai siirtämällä

Ei haluta kuulla,
ymmärtää,
huomioida toisen
näkemystä.

Ongelmat
henkilöityvät.
Käytetään
älyllistä voimaa

Vaietaan,
syytellään.
Itsekriittisyys
vähenee.

Rakennetaan
rintamalinjoja,
näytetään omaa
valtaa.

Rintamalinjat
syvenevät,
estetään
ratkaisuja
periaatteen
vuoksi.

Ongelmat
lisääntyvät ja
konflikti
laajenee.

Haetaan
ongelmaan
ratkaisua
muualta.
Konflikti jää
käsittelemättä.

Ongelman-
ratkaisua
arvostellaan,
ratkaisijat
vedetään
konfliktiin

Ratkaisuja ja ratkaisijoita esim. kalastuslupa

- VESIALUEIDEN OMISTAJAT päätöksentekijänä
- KALATALOUSALUEET, jotka kehittävät alueen kalataloutta ja jäsenten yhteistoimintaa (kalastuslaki 23§)
- ELY, joka tekee hallinnollisia päätöksiä ja tarjoaa asiantuntija-apua kalatalousalueille (kalastuslaki 13§, 20§)
- HALLINTO-OIKEUS, jolta saa hakea ELYn päätökseen valittamalla (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 808/2019)
- OSALLISTAVA SUUNNITTELU, TUTKIMUS ja KEHITTÄMINEN

Lähtökohtanamme

- Konfliktin varhainen tunnistaminen paikallisesti ja osallistujien toimesta
- Konfliktinkäsittelyn paikkojen ja prosessin luominen
- Osallisten toimesta tapahtuva konfliktinratkaisu

Esim.

Onko kalastaja yhteydessä kalatalousalueella kokiessaan tyytymättömyyttä ratkaisuun?

Millaista apua kalastaja saa neuvotteluun kalatalousalueelta?

Eteneekö valitukseksi ELYn vai palautuuko vesialueen omistajalle?

Millainen väylä on esim. merialuesuunnittelu?

Tavoitteenamme on

- luoda toimivia ja skaalattavia ratkaisumenettelyjä kaupallisen kalastuksen vesille pääsyn konfliktiin paikallisesti siellä, missä konflikti ilmenee
- löytää varhaiseen paikalliseen käsittelyyn sopivia konfliktitilanteita
- rakentaa kumppanuusverkosto ratkaisumenettelyjen luomiseksi ja testaamiseksi
- ehkäistä konfliktien eskaloituminen ja laajeneminen

10 x SÄÄSTÖT

5 x
NOPEAMPAA

Yhteistyöllä ratkaisuihin

Minna Mattila-Aalto

minna.mattila-aalto@tts.fi

050 3431 896